

מקור המאמר בזהר פרשת מצורע דף נג ע"ב
מעלת ושכר תומכי תורה

רְבִי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. יָשְׁבוּ בְּאוֹתוֹ שָׂדֵה וְהִתְפַּלְלוּ. אַחַר שִׁסְיָמוּ אֶת הַתְּפִלָּה, קָמוּ וְהִלְכוּ. פָּתַח רַבִּי יְהוּדָה בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְאָמַר, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֵיהָ מְאֹשֶׁר. עֵץ חַיִּים - זו הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא עֵץ עֲלִיּוֹן גָּדוֹל וְחֹזֵק. תּוֹרָה, לְמָה נִקְרָאת תּוֹרָה? מְשׁוּם שֶׁמּוֹרָה וּמְגַלָּה אֶת מָה שֶׁהִיא סְתוּם וְלֹא יְדוּעַ. חַיִּים, שֶׁכֵּל הַחַיִּים שֶׁלְמַעַלָּה נִכְלָלוּ בָּהּ, וּמִמֶּנָּה יוֹצְאִים. לְמַחְזִיקִים בָּהּ, אֶת אוֹתָם שְׂאוּחִזִּים בָּהּ, שְׁמִי שְׂאוּחִז בַּתּוֹרָה אוּחִז בְּכֹל. אֲחוּז לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. וְתוֹמְכֵיהָ מְאֹשֶׁר, מִי זֶה תוֹמְכֵיהָ? אֵלּוּ אוֹתָם שֶׁמְטִילִים מְלֵאֵי לְכִיסָם שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוָה.

וְתוֹמְכֵיהָ, זוֹכָה שִׁיִּצְאוּ מִמֶּנָּה נְבִיאִים נְאֻמָּנִים. מְאֹשֶׁר, אֵל תִּקְרִי מְאֹשֶׁר אֶלָּא מְרֹאֲשׁוֹ. אוֹתָם הַתּוֹמְכִים שֶׁל הַתּוֹרָה מְרֹאֲשׁוֹ וְעַד סוּפּוֹ. מְרֹאֲשׁוֹ, צֵד הָרֹאֲשׁ שֶׁל הַכֹּל שֶׁנִּקְרָא רֹאֲשׁ, שֶׁכְּתוּב (שם ח) מְעוֹלָם נִסְכְּתִי מְרֹאֲשׁ. וְרֹאֲשׁ דָּא

רְבִי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ אֲזָלִי בְּאַרְחָא. יְתְּבוּ בְּהֵוָּא בִּי חֶקְלָא וְצִלוֹ. בְּתַר דְּסִיּוּמוּ צְלוֹתָא קָמוּ וְאֲזָלוּ. פָּתַח רַבִּי יְהוּדָה בְּמִלֵּי דְאוּרֵייתָא. וְאָמַר, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֵיהָ מְאֹשֶׁר. עֵץ חַיִּים, דָּא אוּרֵייתָא, דְּאִיהִי אֵילָנָא עֲלָאָה רַבָּא וְתִקְיָא. תּוֹרָה, אֲמֵאֵי אֶקְרִי תּוֹרָה. בְּגִין דְּאוּרֵי וְגַלִּי בְּמָה דְהוּהּ סְתִים דְּלֹא אֶתִידַע. חַיִּים, דְּכָל חַיִּים דְּלַעֲיָלָא בָּהּ אֶתְכַלִּילוּ, וּמִנֶּה נִפְקִין. לְמַחְזִיקִים בָּהּ, לְאִינוּן דְּאֶחָדִין בָּהּ, דְּמֵאֵן דְּאֶחָד בְּאוּרֵייתָא אֶחָד בְּכֹלָא, אֶחָד לַעֲיָלָא וְתַתָּא. וְתוֹמְכֵיהָ מְאֹשֶׁר, מֵאֵן תוֹמְכֵיהָ. אֵלִין אִינוּן דְּמְטִילִין מְלֵאֵי, לְכִיסָן שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, כְּמוֹ דְּאוּקְמוּהָ.

וְתוֹמְכֵיהָ, זְכִי לְנְבִיאֵי מְהִימְנֵי דִּיפְקוֹן מִיָּנִיה. מְאֹשֶׁר, אֵל תִּקְרִי מְאֹשֶׁר, אֶלָּא מְרֹאֲשׁוֹ, אִינוּן תַּמְכִּין לְאוּרֵייתָא, מְרֹאֲשׁוֹ וְעַד סוּפּוֹ. מְרֹאֲשׁוֹ, דָּא רִישָׁא דְכֹלָא דְאֶקְרִי רֹאֲשׁ, דְּכְתִיב, (משלי ח) מְעוֹלָם נִסְכְּתִי מְרֹאֲשׁ. וְרֹאֲשׁ דָּא

אוֹתָם הַתּוֹמְכִים שֶׁל הַתּוֹרָה מְרֹאֲשׁוֹ וְעַד סוּפּוֹ. מְרֹאֲשׁוֹ, צֵד הָרֹאֲשׁ שֶׁל הַכֹּל שֶׁנִּקְרָא רֹאֲשׁ, שֶׁכְּתוּב (שם ח) מְעוֹלָם נִסְכְּתִי מְרֹאֲשׁ. וְרֹאֲשׁ זֶה חֲכָמָה, שֶׁהִיא הָרֹאֲשׁ לְכָל הַגּוֹף, וְהַגּוֹף מִתְּפַשֵּׁט

בַּה עַד הַסִּיּוּם שֶׁל שֵׁשֶׁת
 הַצְדָדִים וְתַמְכִיָּה, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ה) שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי
 יֵשׁ. שְׁאוֹתָם שְׁמֵטִילִים מְלֵאֵי
 לְכִיסָם שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים,
 הֵם תּוֹמְכִים אֶת הַתּוֹרָה
 מִהָרָאשׁ עַד סִיּוּם הַגּוֹף, וְכֹל
 הָאֲמוּנָה בּוֹ תְלוּיָהּ, וְנִתְמָךְ.
 וְזוֹכָה לְבָנִים שִׁירָאוּ לְנִבְיָאִים
 נְאֻמָּנִים.

חֲכָמָה, דְּאִיְהִי רִישָׁא לְכָל גּוּפָא, וְגוּפָא אֶתְפָּשֵׁט
 בֵּיה עַד סִיּוּמָא דְשִׂית סְטָרִין, וְתוֹמְכִיָּה, כְּמָה דְאֶתְ
 אָמַר, (שיר השירים ה) שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי יֵשׁ. דְּאִינוּן דְּמֵטִילִין
 מְלֵאֵי לְכִיסָן שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים אִינוּן תְּמַכִּין
 לְאוּרִייתָא מְרִישָׁא עַד סִיּוּמָא דְגּוּפָא, וְכֹל
 מֵהֵימְנוּתָא, בֵּיה תְלוּיָא, וְאֶתְמָךְ. וְזָכִי לְבָנִין דִּיתְחִזּוּן
 לְנִבְיָאֵי מֵהֵימְנֵי.

ספר אור הזהר (עמוד 229)

אינון דְּעַבְדִּין לְאוּרִייתָא יְבִשָּׁה, וְלֹא בְעָאן לְאֶשְׁתְּדִלָּא בְּחֲכָמָה דְקַבְּלָהּ, דְגֵרְמִין דְּאֶסְתַּלַּק נְבִיעוּ
 דְּחֲכָמָה דְּאִיְהִי י' מִינָהּ, וְאֶשְׁתְּאַרְתַּב' ב' בִּישָׁה, וְי לֹון דְגֵרְמִין עֲנִיּוּתָא וְחֲרָבָא וּבִיזָה וְהֵרַג וְאֶבְדָן
 בְּעֵלְמָא. (תקוני זהר תקון ל' דף ע"ג:)

זֶה הַמַּאֲמָר הַבִּיאָו מוֹרְנוּ הֶרֶב חַיִּים וַיִּטָּאֵל זְכַרְנוּ לְבִרְכָה בְּהַקְדַּמְתּוֹ לְסַפֵּר עֵץ חַיִּים, לְהוֹדִיעַ כְּמָה
 גְּדוּלַּת הַחַיּוּב הַמְּטַל עַל הַלּוֹמְדִים הַחֲרָדִים לְדַבֵּר הַשֵּׁם לְלַמֵּד קַבְּלָהּ, וְעֲנִשְׁם כְּמָה גְּדוּלַּת אִם אֵינֶם
 לּוֹמְדִים, כִּי יַעֲשֶׂה בְשָׂעָה אַחַת בְּלַמּוּד הַקַּבְּלָהּ מַה שֶּׁלֹּא יַעֲשֶׂה בְּלַמּוּד חֹדֶשׁ יָמִים בְּפִשְׁטֵי הַתּוֹרָה.

(כפסא מלך לתקוני זהר שם)

מֵאן דְגֵרִים דְּאֶסְתַּלַּק קַבְּלָהּ וְחֲכָמָתָא מְאוּרִייתָא דְבַעַל פֶּה וּמְאוּרִייתָא דְבַכְתָּב, וְגֵרִים דְּלֹא יִשְׁתַּדְּלוּן
 בְּהוּן, וְאֶמְרִין דְּלֹא אֵית אֵלָא פִּשְׁט בְּאוּרִייתָא וּבְתַלְמוּדָא, בּוֹדְאֵי כְּאֵלוּ הוּא יִסְלַק נְבִיעוּ מֵהָהוּא נְהַר
 וּמֵהָהוּא גֵן, וְוִי לִיָּה טַב לִיָּה דְלֹא אֶתְבְּרִי בְּעֵלְמָא וְלֹא יוֹלִיף הֵיחָא אֶתְבְּרִי וְאוּרִייתָא דְבַעַל
 פֶּה, דְּאֶתְחַשֵּׁב לִיָּה כְּאֵלוּ אַחְזֹר עֵלְמָא לְתַהוּ וּבְהוּ, וְגֵרִים עֲנִיּוּתָא בְּעֵלְמָא וְאוּרִיָּה גְלוּתָא.

(תקוני זהר תקון מ"ג דף פ"ב.)

אִם הָיָה עִם הָאָרֶץ יוֹתֵר טוֹב לוֹ, כִּי אֵינּוּ פּוֹגֵם אִם אֵינּוּ לּוֹמֵד קַבְּלָהּ, כִּי אֵין לְמוֹל בְּפִרְדָּם קִדְּם שְׁיִמְלָא
 פְּרִסוּ בְּבִשָּׁר וַיּוּן, אֲבָל מֵאן דְּאוּלִּיף תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, עֲנִשׁוּ כֹל כֶּךָ גְּדוּלַּת אִם לֹא יִלְמַד
 קַבְּלָהּ, וְאֶדְרַבָּה פּוֹגֵם בְּלַמּוּדוֹ, וְטַב לִיָּה דְלֹא יוֹלִיף לִיָּה, כִּי אַחְזֹר עֵלְמָא לְתַהוּ וּבְהוּ, לְשִׁבְרִת הַפְּלִים
 שְׁמִנְבִיר הַקַּלְפָּה כְּשֶׁהִנְהַר וְהִגּוּ יְבִשָּׁה, דְּמִנַּע הַטְּפָה רְזִי תּוֹרָה מֵהֶם כּו'. וְמִי שְׁיִכּוּל לְקִנּוּת לוֹ רַב
 שְׁיִלְמִדְהוּ קַבְּלָהּ אוֹ חֶבֶר אוֹ מִתּוּד הַסְּפָרִים וּמִתְרַשֵּׁל, גּוֹרֵם אַרְךָ גְּלוּתָא כּו', כִּי לַמּוּד הַזֶּהר גְּגִירָסָא
 בְּעֵלְמָא בּוֹנָה עוֹלָמוֹת, וְכֹל שְׁכָן אִם יוֹכֵה לְלַמֵּד וְלִהְבִּין פְּרוּשׁ מְאֹמֵר אַחַד יַעֲשֶׂה בּוֹ תַקּוּן לְמַעְלָה
 בְּשָׂעָה אַחַת מַה שֶּׁלֹּא יַעֲשֶׂה בְּלַמּוּד הַפִּשְׁט שְׁנָה תְּמִימָה כּו'. וְאֵין צְרָךְ לְהֶאֱרִיךְ בְּרֵאוּת לְזֶה הַמְּפָרְשִׁים
 מִפִּי גְבוּרֹת הַקְּדוּשׁ עֲלוּן הָאָר"י זְכַרְנוּ לְבִרְכָה.

גַּם מְאֹמֵר זֶה מוֹרָה בְּאֶצְבַּע כֹּל דְּבַרֵי רַב זְכַרְנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא לְמִדְקָדֵק בּוֹ, כִּי קִים לוֹ תּוֹרָה מְגֻנָּה
 וּמְצִילָה אֶפְלוּ בְּעֵידָנָא דְלֹא עִסִיק בֵּיה, וְאִידָּא אָמַר טַב לִיָּה דְלֹא יוֹלִיף כְּלָל, אֵלָא וְדֵאֵי לַמּוּדוֹ כֹּל הַשְּׁנָה
 אֵינּוּ כְלוּם אִם אֵין מְעַטְרוּ בְיוֹם אַחַד בְּלַמּוּד הַקַּבְּלָהּ, כִּי שְׁקוּל הוּא כְּנֶגֶד כְּלָם. וְזֶה שְׁאֵמֵר וְגֵרִים דְּלֹא
 יִשְׁתַּדְּלוּן בְּהוּן, דּוּק מִינָהּ הָא אִם יִשְׁתַּדְּלוּן בְּהוּן כֹּל אַחַד כְּפִי יְכַלְתּוּ אֶפְלוּ יוֹם לְשָׁנָה, תּוֹרָתוֹ כְּלָה
 עוֹשָׂה פְרוּת לְמַעְלָה, וְכֹל שְׁכָן אִם קוֹבַע עַת לְהַשֵּׁם שְׂעָה אַחַד בְּכֹל לִיָּלָה אוֹ מְבַטֵּחַ לוֹ שְׁהוּא בֶן עוֹלָם
 הָבֵא מְבַנֵּי הַיְכָלָא דְמִלְכָא, וְיִהְיֶה מְרוּאֵי פְנֵי הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשִׁבִים רֵאשׁוּנָה בְּמַלְכוּתָא דְרַקִּיעָא. וְדִי בְהַעֲרָה
 זוֹ לְמִי שְׁחַנְגּוּ הַשֵּׁם בִּינָה וְהַשְׁכֵּל. (כפסא מלך לתקוני זהר תקון מ"ג אות ס')